

«يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى»غا بەش سوئال

ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمىز سەمگە:
يېقىندا ئۆزلىرىنى ئاتالمىش «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى»
دەپ ئاتىۋالغان بەزى كىشىلەر ھەرخىل ناملار بىلەن مەسىھ
قېرىنداشلىرىمىزنى ئازدۇرماقچى بولۇپ ئارىمىزغا سوقۇنۇپ
كىردى. بۇ خىلدىكى كىشىلەر بىلەن باشقا سورۇنلاردىمۇ
ئۇچرىشىپ قېلىشىمىز مۇمكىن. قېرىنداشلىرىمىزغا مەلۇم
بولۇشى كېرەككى، ئۆزىگە ئاتالمىش «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى»
دېگەن نامنى قويۇۋالغان بۇ كىشىلەر بىدئەت (ھەقىقەتتىن
ئازغان) بىر مەزھەپكە تەۋە كىشىلەردۇر. بۇ مەزھەپ بەزىدە
ئۆزىنى «كۆزىتىش مۇنارى» (رۇسچە «باشنىيا»، ئىنگلىز
تىلىدا «WATCHTOWER») دەپمۇ ئاتايدۇ.

بۇ كىچىك كىتابچىنى يېزىشتىكى مەقسەت: (ئا) ئاكا-
ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرىمىزنىڭ مۇشۇ تەشكىلاتنىڭ
نانوغرا تەلىمىنىڭ ماھىيىتىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن؛
(ئە) ئۆزىگە «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دېگەن نامنى
قويۇۋالغانلارنى سەمىمىي ۋە كىچىك پىئىللىق بىلەن
ئاگاھلاندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ شۇ تەشكىلاتنىڭ بىدئەتلىك ھەم
ئالدامچىلىقىدىن قۇتۇلۇپ، رەببىمىز ئەيسا مەسىھتە بولغان

ھەقىقىي نىجائىلىقنى تېپىشى ئۈچۈن.

«كۆزىتىش مۇنارى» دېگەن مەزھەپ 1871-يىلى مەيدانغا كەلگەن؛ ئۇلار مەيدانغا چىققاندىن تارتىپ تەلىملىرىنى ئۈچ-تۆت قېتىم ئۆزگەرتكەن. ئۇلار «ساختا خۇش خەۋەر» ۋە «ساختا ئەيسا مەسىھ»نى تەشۋىق قىلماقتا.

«يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دېگەن بۇ مەزھەپ ئۆز نامىنى «يەشايىا» 10:43 ۋە 8:44دىكى ئايەتكە ئاساسەن قويغان:

«سەلەر مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسەلەر، ... دەيدۇ ياهۋەھ (پەرۋەردىگار)»،

كۆپلىگەن ئىبرانىي شۇناسلارنىڭ پىكرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ نامى «يەھۋا» ئەمەس، بەلكى «ياھۋەھ» بولۇشى كېرەك ئىدى. بىز بۇ كىتابچىمىزدا بۇ بىدئەت مەزھەپنىڭ ئۆزلىرىگە قويۇۋالغان نامىنى ئۆز يېتى بويىچە، «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دەپ ئالدۇق.

ئوقۇرمەنلەر تەۋراتتىكى يۇقىرىقى ئايەتنىڭ ئالدى-كەينىدىكى گەپلەردىن ئېنىق كۆرەلەيدۇكى، بۇ سۆزلەر ئەسلى يەھۇدىي خەلقىنىڭ «قالدىسى» (ياكى «قالدۇقى») غا، يەنى شۇ دەۋردە پەرۋەردىگارغا سادىق بولغان ئىخلاس مەن يەھۇدىيلارغا ئېيتىلغانىدى. دېمەك، ئايەتتە ئېيتىلغان «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» بولسا يەشايىا پەيغەمبەرنىڭ دەۋرىدىكى خۇداغا سادىق بولغان ئىخلاس مەن يەھۇدىيلارنى

كۆرسىتىشتى؛ ئېنىقكى، ھازىر جەمئىيەتمىزدە ئۆزلىرىنى ئائىلىمىش «ياھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دەپ ئاتىۋالغانلار ئايەتتە دېيىلگەن گۇۋاھچىلار ئەمەستۇر. ھەقىقىي «ياھۋەھنىڭ گۇۋاھچىلىرى» نىڭ ئۇلار بىلەن ھېچقانداق مۇناسىۋىتى يوق.

تەۋراتتىكى «ياھۋەھ» دېگەن نام ئۇيغۇر تىلىدا «پەرۋەردىگار» (پارسچە سۆز بولۇپ، مەنىسى «پەرۋەردىش قىلغۇچى خۇدا» دۇر) دەپ ئېلىنغان. مۇقەددەس كىتابنىڭ ئۇيغۇر تىلىدىكى «كلام» تەرجىمىسىدە شۇ نام «پەرۋەردىگار» دەپ ئېلىنغان؛ شۇپىد قېرىنداشلىرىمىزنىڭ قەشقەردە 1930-يىلى ئىشلىگەن تەرجىمىسىدە («قەشقەر تەرجىمىسى» دە) «ياھۋەھ» دېگەن نام «خۇداۋەندە» دەپ تەرجىمە قىلىنغان؛ «ھازىرقى زامان ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى» دىمۇ «پەرۋەردىگار» دەپ ئېلىنماقتا. خەنزۇ تىلىدىكى «خېخېبەن» تەرجىمىسىدە «ياھۋەھ» سۆزى ئاھاڭ تەرجىمىسى بويىچە بىۋاسىتە «يېخېخۇا» دەپ ئېلىنغان.

«مىسىردىن چىقىش» دەۋرىدە مۇسا پەيغەمبەرگە ئاتا قىلىنغان ۋەھىي بويىچە «ياھۋەھ» دېگەن نامنىڭ مەنىسى «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»، «مەڭگۈلۈك بولغۇچى» ياكى «ئۆزۈم باردۇرمەن» دېگەندەك بولىدۇ («مىسىردىن چىقىش» 15:3). «ياھۋەھ» دېگەن نام «يارىتىلىش» 4:2 دە تۇنجى قېتىم ئىشلىتىلگەن. خۇدا ھەرقېتىم ئىنسان بىلەن ئەھدە

تۈزگەن چاغلاردا ياكى ئىنسان بىلەن يېقىن مۇناسىۋەتتە سۆزلىگەن چاغلاردا ئاساسەن شۇ نام كۆرۈلگەن؛ سەۋەبى شۈبھىسىزكى، شۇ نام ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس ماھىيىتىنى، ئىزچىل بولۇپ كەلگەن كۆيۈمچانلىقىنى ۋە بىرخىللىق مېھرىبانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ھەردائىم ھەرىس ۋەدە سۆزلىرىدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلەيدۇ. پارسچە «پەرۋەردىگار» دېگەن ئىسىم شۇ مەنىگە ئەڭ يېقىن كېلىشى مۇمكىن، چۈنكى پارس تىلىدىكى «پەرۋەردىگار» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى «خەۋەر ئالغۇچى»، «پەرۋەردىگار قىلغۇچى» دۇر. بەزى ئالىملار ئۇنى «دائىم بولغۇچى» دەپمۇ تەرجىمە قىلىدۇ.

بەزىدە شېئىرلاردا «ياھۋەھ» دېگەن نام «ياھ» دەپ قىسقارتىپ ئېلىنىدۇ.

تۆۋەندە «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتىنىڭ بەزى تەلىملىرىنى كۆرۈپ ئۆتەيلى. بۇلارنى ئوقۇسۇڭىز، مۇقەددەس كىتابنى تەپسىلىي ۋە ئەستايىدىل ئوقۇغانلارغا نىسبەتەن، بۇ «تەلىملەر» نىڭ پۈتۈنلەي خاتا ئىكەنلىكى ئېنىق كۆرۈنىدۇ: —

(ئا) «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ پۈتۈنلەي ھەم ئىنسان ھەم خۇدا ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلىدۇ، بەلكى ئۇلار مەسىھنى يارىتىلغان بىر

پەرشتە دەپ تەلىم بېرىدۇ.

(ئە) ئۇلار مۇقەددەس روھنى پەقەت بىر «روھىي كۈچ» ياكى «تەسىر» خالاس، دەپ تەلىم بېرىپ، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ «ئاتا، ئوغۇل، مۇقەددەس روھ» تىن ئىبارەت ئۈچ بىر گەۋدە ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلىدۇ.

(ب) ئۇلار: — خۇدانىڭ مېھرى-شەپقىتى ئارقىلىق ۋۇجۇتقا كەلتۈرۈلگەن «يېڭى ھايات»، يەنى «مەڭگۈلۈك ھايات» قا ھەممىلا ئىنسان ئېرىشەلمەيدۇ، پەقەت «ۋەھىھ» 1:7-دە تىلغا ئېلىنغان 144000 ئالاھىدە شەخسلا شۇنىڭغا ئېرىشەلەيدۇ، دەپ تەلىم بېرىدۇ (گەرچە «ۋەھىھ» 1:7-8دە مۇشۇ 144000 كىشىنىڭ ئىسرائىلنىڭ 12 قەبىلىسىدىن بولىدىغانلىقى ئېنىق بايان قىلىنغان بولسىمۇ!).

(پ) ئۇلار: — رەببىمىز ئەيسا مەسىھ كرىستكە مىخلانغاندا ئادا قىلغان مۇكەممەل ۋە ئۇلۇغ قۇربانلىقنىڭ تولۇق نىجات-قۇتقۇزۇشنى ۋۇجۇدقا چىقارغانلىقىنى ئىنكار قىلىدۇ. ئۇلار مەسىھنىڭ ئۆزىنى قۇربانلىق قىلىشى پەقەت گۇناھلارنىڭ بىرخىل «شەرتلىك كەچۈرۈم قىلىنىشى» نى ۋۇجۇدقا چىقاردى، دەپ تەلىم بېرىدۇ. شۇ تەلىم بويىچە ئىنسان «كەچۈرۈم قىلىنىش» ۋە «خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش» سالاھىيىتىگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتىنىڭ ئەزاسى بولۇشى ۋە تەشكىلاتنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدىن چىقماي، ئۇنى چىڭ تۇتۇشى، بولۇپمۇ ھەر ھەپتىدە بىرنەچچە سائەتلەپ ئۆزلىرىنىڭ تەلىمىگە

ئىشەنمىگەن كىشىلەرگە «گۇۋاھ بېرىش» خىزمىتىنى قىلىشى كېرەك.

ئەگەر تەشكىلاتنىڭ بىر «پىشقەدەم ئەزاسى» دىن سىز «مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشتىڭىزمۇ-يوق؟» دەپ سورىسىڭىز، ئۇ «بۇنى بىلىش مۇمكىن ئەمەس» دېمەي قالمايدۇ.

(ت) گەرچە ئىنجىلدىكى «ۋەھىي» دېگەن كىتابتا «رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مىڭ يىللىق پادىشاھلىقى» يەر يۈزىدە پەقەت 1000 يىل يۈرگۈزۈلدى، ئاندىن «مەڭگۈلۈك يېڭى ئاسمان، يېڭى زېمىن» پەيدا بولىدۇ» دەپ ئېنىق بايان قىلىنغان بولسىمۇ، «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» بۇ «مىڭ يىللىق پادىشاھلىق» نى مەڭگۈلۈكتۈر، دەپ تۇرۇۋالىدۇ. (چ) «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى ئۆز ئازالىرىغا: ئوپىراتسىيە قىلىنغاندا ياكى باشقا سەۋەبتىن قان سېلىنىش زۆرۈر تېپىلغاندا، ئۇنى قوبۇل قىلماسلىقى كېرەك، دەيدۇ. ئۇلار بۇنىڭغا تەۋراتتىكى «لاۋىيلار» كىتابىدا يەھۇدىي خەلىقكە ئېيتىلغان «قان يېيىش مەنئى قىلىنغان» دېگەن ئايەت («لاۋىيلار» 14:7) نى ئاساس قىلغان.

(ج) «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى مۇقەددەس كىتابتىكى «ئادەمنىڭ روھى» دېگەن ئىبارىنى پەقەت «ئادەمنىڭ نەپەسى» نى كۆرسىتىدۇ، دەپ تەلىم بېرىدۇ. شۇڭا ئۇلار ئادەم ئۆلگەندە، «جان ئۇخلاش» ھالىتىگە كىرگەن بولىدۇ، «ئۇ ئۇخلاۋاتىدۇ» دەپ قارايدۇ. شۇ «ئۇخلاش» تا ئادەمنىڭ ھېچقانداق سېزىم-ھوشى بولمايدۇ، دەيدۇ. كېيىن

«تېرىلىش كۈنى» كەلگەندە، ئۇخلاپ قالغان ھاياتلىق ئەسلىگە قايتىدۇ، دەپ قارايدۇ.

(خ) «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆلۈمدىن تېرىلگىنىنى جىسمىدا تېرىلىش ئەمەس، پەقەت «روھىي تېرىلىش» دەپ تەلىم بېرىدۇ.

«كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ تەلىملىرىدىن ھەقىقەتتىن چەتلىنگەن 300دىن ئارتۇق ساختا تەلىمنى كۆرسىتىلەيمىز. ئەمما شۇلارنى بىر-بىرلەپ كۆرسىتىشكە سەھىپىمىز يەتمەيدۇ. تۆۋەندە قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرىدۇرمىز» دەيدىغانلاردىن سورايدىغان بەش سوئاللىرىمىز بار. ئۇلار بۇ بەش سوئالغا جاۋاب بېرەلمەي، ئۇنى ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ، دەپ ئىشىنىمىز. بۇ سوئاللار ئەسلىدە ياقۇپ پىراش دېگەن ئالىم تەرىپىدىن قويۇلغان. پىراش ئەپەندىنى تەۋراتشۇناسلىق، ئىنجىلشۇناسلىق ساھەلىرىدە مۆتىۋەر، شۇنداقلا ئىبرانىي تىلى ۋە يۇنان تىلى ساھەسىدە ئالىم دەپ ھېسابلاشقا بولىدۇ.

بۇ سوئاللار ھەرگىز «مەلۇم بىرسىنى توغرا، مەلۇم بىرسىنى خاتا» دېيىش مەقسىتىدە قويۇلغان ئەمەس، بەلكى «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دېگەنلەرنىڭ ھەقىقىي نىجاتلىقنى تېپىشى، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولۇشىنى كۆزلەپ، ئوتتۇرىغا قويۇلغان. مۇشۇ يەردە ئېتىقادچى

قېرىنداشلىرىمىزغا روسۇل پاۋلۇسنىڭ تىموتىيغا تاپشۇرغان
ۋەسىيەت-تەلىملىرىنى ئەسكەرتىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ: —
«ئەمدىلىكتە رەبىنىڭ قولى جېدەللەشمەسلىكى، بەلكى
ھەممە كىشىلەرگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە
ماھر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن
ئۆز-ئۆزىگە قارشى بولغانلارغا ئۇ خۇدا بەلكىم ئۇلارغا
ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىشىگە توۋا قىلىدىغان قەلبىنى
بېرەر دەپ، مۆمىن-مۇلايىملىق بىلەن نەسەھەت قىلسۇن؛
بۇنداق بولغاندا ئۇلار ئۇيغۇسنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز
مۇددىئاسىغا ئەمەل قىلىشقا تۇتقۇن قىلغان ئىبلىسنىڭ
تۇزىقىدىن قۇتۇلالايدۇ» («تىموتىيغا (2)» 24:2-26)

شۇڭا، بىز ھېچقانداق ئادەمنى كەمسىتمەيلى، ھەممە
ئادەملەرگە كەمتەرلىك، كىچىك پىئىللىق بىلەن ياردەم
بېرىشكە تىرىشايلى. قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقۇچى پەقەت
پەرۋەردىگارنىڭ روھىدۇر.

سىز «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دىن بولسىڭىز، تۆۋەندىكى
بەش سوئالنى ئەستايىدىل كۆرۈڭ (ياقۇپ پىراش)

(ئا) ئەيسا مەسىھ پەرىشتىمۇ؟

(ئە) خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىنىڭ ئۆزى خۇدامۇ، ياكى

بىرخىل «روھىي كۈچ»مۇ؟

(ب) سىزنىڭ «ساختا پەيغەمبەر» گە ئەگەشكىنىڭىز توغرىمۇ؟

(پ) ئىنساننىڭ روھى پەقەت «نەپەس» لىمۇ؟

(ت) مەسىھنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى ھەقىقىي جىسمانىي تىرىلىش ئەمەسمۇ؟

ھالقىلىق مەسىلە شۇكى — ھەقىقەت دېگەن نېمە؟ ھەقىقىي تەلىمچۇ؟ ھەرقانداق تەلىمنى مۇقەددەس كىتابقا تايىنىپ تەكشۈرۈشىمىز كېرەك.

سۇلايمان «پەند-نەسەتلەر» دە مۇنداق دەيدۇ: «ھەقىقەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھەرگىز سېتىۋەتمە» ۋە يەنە «ئۇ (دانالىق) لەئەل-ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۇر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسەڭدىن ھېچبىرىمۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر». قەدىرلىك دوستۇم، مۇشۇنداق بىباھا ھەقىقەتنى سېتىۋېلىشقا رازىمۇسىز؟ ھەقىقەتنى ئىزدەشنىڭ ئاخىرقى نەتىجىسىنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، ئۇنى ئىزچىل ئىزدەشكە رازىمۇسىز؟

رەب ئەيسا مەسىھ مۇنداق ئالتۇندەك سۆزنى ئېيتقان: — «بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ھەۋەتكۈچىنىڭىزدۇر. ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۆز ئىرادىسىنى باغلىغان ھەركىم بۇ تەلىم توغرىلۇق — ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى ياكى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتىۋاتقانلىقىمنى بىلىدۇ» («يوھاننا» 7: 16-17؛ يەنە

«پەند-نەسپەتلەر» 2:1-5 نىمۇ كۆرۈڭ

خۇدانىڭ ئەمىر-يولبۇرۇقىنىڭ نېمە بولۇشىدىن قەتئىنەزەر، ئادەمنىڭ كۆڭلىدە ئۇنىڭ مەدەنىي بىلەن «ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمەن» دەيدىغان نىيەت-قارار بولسىلا، ئۇنداقتا ئۇ مەلۇم بىر تەلىمنىڭ خۇدادىن كەلگەن ياكى كەلمىگەنلىكىنى جەزم قىلالايدۇ.

تۆۋەندىكى بارلىق مەسىلىلەر مۇقەددەس كىتابنىڭ ئەسلى نۇسخىسىدىن تەھلىل قىلىندى؛ دېمەك، ئىنجىلدىكى ئايەتلەرنى ئەينى يۇنان (گرېك) تىلى نۇسخىسىدىن، تەۋراتتىكى ئايەتلەرنى ئەينى ئىبرانىي تىلى نۇسخىسىدىن تەھلىل قىلدۇق. بىلىشىمىزچە بۈگۈنكى كۈندە ئۇيغۇر تىلىدا مۇقەددەس كىتابنىڭ ئۈچ خىل تەرجىمە نۇسخىسى بار؛ «كalam تەرجىمىسى»، «قەشقەر تەرجىمىسى» ۋە «ھازىرقى زامان ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى». تۆۋەندە نەقىل كەلتۈرگەن ئايەتلەر ئۇيغۇر تىلىدىكى «كalam تەرجىمىسى» دىن ئېلىندى؛ ئىشىنىمىزكى، ئوقۇرمەن مەيلى «كalam تەرجىمىسى»، «قەشقەر تەرجىمىسى» ياكى «ھازىرقى زامان ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى» نى ئوقۇسۇن، ئوخشاشلا بىر خۇلاسگە كېلىدۇ. يۇقىرىقى ئۈچ خىل ئۇيغۇرچە تەرجىمە نۇسخىسىنى تۆۋەندىكى تور بەتلەردىن چۈشۈرۈۋالغىلى بولىدۇ: —

www.mukaddeskalam.com («كalam تەرجىمىسى»)

www.dunyaningnuri.com («قەشقەر تەرجىمىسى»)

www.hayatnuri.com) (ھازىرقى زامان ئۇيغۇرچە

تەرجىمىسى»

www.injil.net

مۇشۇ ئۈچ خىل تەرجىمە نۇسخىسىنى ئوقۇغان ئوقۇرمەنلەر «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ ئىنگلىز تىلىدىكى «يېڭى دۇنيا تەرجىمىسى» نى ئوقۇسا، ناھايىتى كۆپ پەرقلەرنى بايقىيالايدۇ؛ ئىشىنىمىزكى، ئۇلارنىڭ تەرجىمىسىدە نۇرغۇن مەسىلىلەر مەۋجۇت).

بىرىنچى سوئال: «ئەيسا مەسىھ خۇدا ئەمەس، پەرىشتىمۇ؟»

ئىنجىل، «ئىبرانىيلارغا» يېزىلغان مەكتۇپتىن ئوقۇيلى (14-5:1): —

«چۈنكى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ» دېگەندى؟
ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ ئۆزىنىڭ تۇنجىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن.

ئۇ پەرىشتىلەر توغرىلىق: —
«ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالار،

خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلىدۇ»، دېگەندى؛
لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن:
«سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدىلىكتۇر؛
سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ ئادالەتنىڭ
ھاسسىدۇر.

سەن ھەققانىيەتنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ
كەلگەنسەن؛

شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ سېنى ھەمراھلىرىڭدىن
ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسھ قىلدى».

خۇدا ئوغلىغا يەنە مۇنداق دېگەن:

– «سەن، ئى رەب، ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۇلىنى
سالدىڭ،

ئاسمانلارنى بولسا قوللىرىڭ ياسىغاندۇر؛
ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ،

لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرسەن؛

ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كوناپ كېتىدۇ؛

سەن ئۇلارنى تون كەبى يۈگەپ قويسەن،

شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك
يەڭگۈشلىنىدۇ.

بىراق سەن مەڭگۈ ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن،

يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر».

يەنە، ئۇ قايسىبىر پەرىشتىگە: –

«مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرنىڭ قىلمىغۇچە،

مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرسەن» - دېگەندى؟
شۇنداق ئىكەن، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى پەقەت
نىجاتقا مىراسلىق قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا
ئەۋەتىلگەن خىزمەتچى روھلار ئەمەسمۇ؟»

پەرىشتىلەر ھەقىقەتەن مەۋجۇت، بۇ پاكىتتۇر. بۇنىڭدا
گەپ يوق. ئەمما «كۆزىتىش مۇنارى» رەب مەسىھ ئەيسا
توغرۇلۇق «ئۇ پەرىشتە» دەيدۇ. ئۇلار يەنە: «مەسىھ
ئەيسا ئەمەلىيەتتە «باش پەرىشتە مىكائىل» نىڭ ئۆزى
شۇ» دەيدۇ. «ئەيسا مەسىھ پەرىشتىدۇر» دېگەن تەلىم
ئەڭ ئاۋۋال مىلادىيە 3-ئەسىردە، ھەقىقەتتىن ئازغان،
مىسىرنىڭ ئالىپكساندىرىيە شەھىرىدىكى ئارىئۇس ئىسىملىك
بىر ئادەم تەرىپىدىن تەشەببۇس قىلىنغان. «يەھۋانىڭ
گۇۋاھچىلىرى» نىڭ كۆز قارىشىچە «ئەيسا مەسىھ پەرىشتە
ئىكەن؛ ئۇ «تولۇق خۇدا» ئەمەس، بەلكى پەقەت بىر
«ئىككىلەمچى خۇدا» ئىكەن. بۇ ناھايىتى چوڭ بىر مەسىلە.

ئىنجىل، «يوھاننا» 1:1 دە «مۇقەددەمدە «كالام» بار
ئىدى؛ كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالام خۇدا
ئىدى» دەپ ئوقۇيمىز. «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» دىن
بەزىلىرى مۇشۇ ئايەتنى «مۇقەددەمدە «كالام» بار ئىدى؛
كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالاممۇ «بىر خۇدا» ئىدى»
دەپ تەرجىمە قىلىدۇ. دېمەك، ئۇلار «كالام» نى «بىر كىچىك

خۇدا، خالاس» دەپ چۈشەندۈرىدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى «خۇدا بىر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ؛ ئۇنداقتا، ئۇلار ئۆز تەرجىمىسىدىكى «ئەيسانى بىر ئىككىلەمچى خۇدا» دېگەن غەلىتە سۆزنى قانداق چۈشەندۈرىدۇ؟

«يەشاييا» كىتابىدا پەرۋەردىگار (ياھۋەھ): «مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق؛ مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر» دەيدۇ (5:45 دە). «قانۇن شەرىھى» 39:32 دىمۇ ئۇ «ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھ يوق» دەيدۇ. مۇشۇ ئايەتلەردىن قارىغاندا، «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ تەلىمىدە مەسىلە ناھايىتى ئېنىق كۆرۈنىدۇ. ھەممىمىز «خۇدا بىر» دەيمىز. خۇدا «ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھ يوق» دەيدۇ. ياھۋەھتىن باشقا ھېچقانداق خۇدانىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكى، «ئۇنىڭغا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھ» يوقلۇقى ئېنىق تۇرسا، ئەيسا مەسىھ قانداقسىگە «ئىككىلەمچى خۇدا» بولۇپ قالىدۇ؟ مۇشۇ ئايەتلەرنىڭ بىردىنبىر مۇمكىن بولغان توغرا چۈشەندۈرۈلۈشى، خۇدا ئۆزى «ئۈچ بىر گەۋدە» دۇر.

بىز خۇدانى «ئۈچ بىر گەۋدە» دېسەك، «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى» مۇقەددەس كىتابتا «ئۈچ بىر گەۋدە»... دېگەندەك ئىبارىلەر كۆرۈلمەيدۇ، دېيىشى مۇمكىن. دەرۋەقە شۇنداق. ئەمما مۇقەددەس كىتابتا مەلۇم بىر ئىبارىنىڭ

تېپىلماسلىقى «مۇقەددەس كىتابتا شۇ ئۇقۇم مەۋجۇت ئەمەس» دېگەندىن بېشارەت بەرمەيدۇ.

مەسىلەن، «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ نۇرغۇن كىتاب-ژۇرناللىرىدا كۆرۈلۈۋاتقان «مىڭ يىللىق پادىشاھلىق»، «خۇدالىق ھۆكۈمەت»، «ياراتقۇچىنىڭ تىنچ ۋە مۇقىم يېڭى دۇنيا تۈزۈمى» دېگەندەك نۇرغۇن ئىبارىلەر مۇقەددەس كىتابتا تېپىلمايدىغۇ؟ پاكىت شۇكى، «مەسىھنىڭ مىڭ يىللىق پادىشاھلىقى»، «خۇدالىق ھۆكۈمەت» دېگەن ئۇقۇملار مۇقەددەس كىتابتا ئېنىق ئىپادىلىنىدۇ، لېكىن بۇ سۆز-ئىبارىلەر مۇقەددەس كىتابتا كۆرۈلمەيدۇ.

شۇنداق ئىكەن؛ مۇقەددەس كىتابتىمۇ «ئۈچتە بىر»، «ئۈچ بىر گەۋدە» دېگەن ئىبارىلەر كۆرۈلمەيدۇ، لېكىن بۇ ھەقىقەت ئىنتايىن ئېنىق ئايان قىلىنىدۇ.

ئەمدى يۇقىرىقى مەسىلە ئۈستىدە قايتىدىن توختىلايلى. «كۆزىتىش مۇنارى» دىكىلەر بىزگە «ئەيسا مەسىھ پەرىشتە» دەپ ئېيتىدۇ. كېسىپ ئېيتىمىزكى، ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس. بىز «ئىبرانىيلارغا» 1:8 دە خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېيتىلغان مۇنۇ سەزلەرنى ئوقۇيمىز:

«...لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن:

«سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدىلىكتۇر»».

ئاندىن «ئىبرانىيلارغا» دا «زەبۇر» 45:6-7 دىن تۆۋەندىكى

سۆزلەر نەقىل كەلتۈرۈلدى:

«سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدىلىكتۇر؛
پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ
ھاسسىدۇر.

سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ
كەلگەنسەن؛

شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى
ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن
مەسھ قىلدى»

تەۋرات-زەبۇر بولسا ئىبرانىي تىلىدا يېزىلغان. مۇشۇ
يەردە «خۇدا» دېگەن سۆز ئىبرانىي تىلىدىكى «ئەلوھىم»
دېگەن سۆزنىڭ تەرجىمىسىدۇر. مۇشۇ ئايەتلەردە «سېنىڭ
خۇدايىڭ»، يەنى مەسھنىڭ خۇداسى ئۇنى (مەسھنى)
«مەسھ قىلدى». دېمەك، «مەسھ قىلىنغان» زات مەسھ
ئەيسا، ئەلۋەتتە. بۇ ئايەتلەردە مەسھكە قارىتا «سېنىڭ
تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدىلىكتۇر» دېيىلىدۇ. شۇڭا ئۇ
خۇدادۇر («ئەلوھىم» دۇر).

«خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا: «سەن مېنىڭ
ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە:
«مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ»
دېگەندى؟» (ئىبرانىيلارغا «1:5-6»). قەدىرلىك ئوقۇرمەن،
سز مۇقەددەس كىتابتىكى بۇ سوئالغا جاۋاب بېرەلەمسىز؟

بۇنى ئوقۇپ سىز قانداقمۇ «ئەيسا مەسھ پەقەت بىر پەرىشتە، خالاس» دېيەلەيسىز؟

«ئىبرانىيلارغا» 6:1 دە يەنە: «ئۇ (خۇدا) ئۆزىنىڭ تۇنجىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن» دېيىلىدۇ. ئەيسا مەسھ تۇغۇلغاندا، بوۋاق بولسىمۇ، بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى («لۇقا» 2:13 نىمۇ كۆرۈڭ). ئۇ خۇدا بولمىسا، پەرىشتىلەر قانداقمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن؟ گرېك تىلىدا «سەجدە قىلسۇن» دېگەن سۆز «پىروسكۇنپسوتان» دېيىلىدۇ. مۇشۇ يەردە «پىروسكۇنپسوتان» ئىبرانىي تىلىدىكى «خىشتاقۇايا» دېگەن سۆزنىڭ تەرجىمىسىدۇر. مەنىسى «بويىسۇنسۇن» ئەمەس، بەلكى «ئىبادەت قىلسۇن» «سەجدە قىلسۇن» دېگەنلىكتۇر.

خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە «سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھنىڭ بولمايدۇ» دېگەن يەردە («مىسردىن چىقىش» 2:20، «قانۇن شەرىھى» 7-5:6)، قانداقمۇ ئۆزىدىن باشقا بىرگە سەجدە قىلىشقا يول قويسۇن؟ ئەيسا مەسھ ئۆزى خۇدا بولمىسا، خۇدانىڭ بۇ سۆزلىرى زىددىيەتلىك بولۇپ قالمادۇ؟

مۇمكىنكى، مۇشۇ نۇقتىغا كەلگەندە بەزىلەر باشقا بىر سوئالنى قويدۇ: «ئەگەر دېگىنىڭىزدەك ئەيسا مەسھ ھەقىقەتەن خۇدا بولسا، ئۇ قانداقمۇ «ئانا مەندىن ئۇلۇغدۇر» دەيدۇ؟ («يوھاننا» 28:14)

خوش، «فېلىپپىلىقلارغا» 2:8-11 دە بىز مەسىھ ئەيسانىڭ «ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇقدىشى» توغرىلىق ئوقۇيمىز: —

«ئۇ (مەسىھ) خۇدانىڭ تىپ-شەكلىدە بولسىمۇ،
ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئولجا قىلىپ
تۇتۇۋالدى؛

ئەكسىچە، ئۇ ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇق قىلدى،
ئۆزىگە قۇلنىڭ شەكلىنى ئېلىپ،
ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ، ئىنسانىي
تەبىئەتتىن ئورتاقداش بولۇپ،
ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ،
ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كرىستتىكى ئۆلۈمگىچە
ئىتائەتمەن بولدى؛

شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ مەرتىۋىلىك
قىلدى،
ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى
بېغىشلىدىكى،

ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر
ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ،
خۇدائاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا
مەسىھنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئېيتىراپ قىلىدۇ.
شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر ھەمىشە
ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن يېنىڭلاردا

بولغىنىمىدىلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن
نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن
ئەيمىنىشتە، تىترىگەن ھالدا ئۆز نىجاتىڭلارنى ھەرتەرەپكە
تەتبىقلاشقا ئىنتىلىڭلار».

قىسقىسى، بۇ تېكىست بىزگە «خۇدانىڭ كالامى»، ئۆزى
خۇدا بولغان مەسىھنىڭ ئىنسان بولغانلىقىنى ئايدان قىلدۇرۇپ؛
ئۇ ئىنسان بولغاچقا، «ئاندىن تۆۋەن» تۇرىدۇ، ئەلۋەتتە.
تۆۋەندىكى سېلىشتۇرۇمنىڭ بىزگە ياردىمى بولۇشى
مۇمكىن. بىزنىڭ شەھىرىمىزدە بىر ياغاچچىلىق دۇكىنى
بار. دۇكاننىڭ خوجايىنىنىڭ لەقىمى «قاسقان»، ئۇنىڭ
ئوغلىنىڭمۇ لەقىمى «قاسقان»؛ ئۇلار «چوڭ قاسقان» ۋە
«كىچىك قاسقان» لاردۇر. ھەر ئىككىسى ئىنساندۇر. ھەر
ئىككىسى ئەركەكتۇر. تەبىئەت جەھەتتىن (ئىنسان
بولۇش جەھەتتىن) ئېيتقاندا ھەر ئىككىسى ئوخشاش،
ئىككىلىسى ياغاچچى، باراۋەر، لېكىن چوڭى كىچىكىدىن
ئۈستۈن تۇرىدۇ. ئورۇن جەھەتتىن ئېيتقاندا بىرى يەنە
بىرىدىن ئۇلۇغ تۇرىدۇ.

مەسىھمۇ «خۇدالىق تەبىئەت جەھەتتىن» ئېيتقاندا
خۇدائانا بىلەن تەڭ، ئەمما ئىنسانلىق نۇقتىسىدىن «ئانا
ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ». دېمەك، ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزى خۇدا
بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ «ئانا مەندىن ئۇلۇغ» دېگەن سۆزىنى
چۈشەنمەك ئانچە قىيىن ئەمەس. گەرچە بۇ ئۇقۇمنى تولۇق

چۈشنىشتە قىيىنچىلىق بولسىمۇ، لېكىن بۇ ئىشنىڭ پاكىتى، ھەقىقەت ئىكەنلىكىگە ئىسپات بولالمايدۇ.

بىز سوئالسىمىزنى قايتا تەكرارلايمىز: «بارلىق پەرىشتىلەر مەسىھكە سەجدە قىلىدىغان» تۇرسا، مەسىھ قانداقمۇ پەرىشتە بولسۇن؟» خۇدا بىر تۇرسا ۋە «ئىبرانىيلارغا» 1:6 تىمۇ مەسىھ «خۇدا» دەپ ئاتالغان تۇرسا («سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلىككە بەدلىكتۇر»)، ئۇ قانداقمۇ «ئىككىلەمچى خۇدا» بولسۇن؟

ئېنىقكى، بۇ يەردە يەنە بىر سوئال تۇغۇلىدۇ: «ئەيسا ئۆزى خۇدا ئىكەن، ئۇنداقتا ئۇ دۇئا قىلغاندا كىمگە دۇئا قىلىدۇ؟». بۇ مەسىلىگە جاۋاب بېرىشتىن ئاۋۋال خۇدانىڭ نامى «ئەلوھىم» توغرىلىق ئازراق توختىلىمىز: —

«خۇدا» دېگەن نامنىڭ ئىبرانى تىلىدا («ئەلوھىم») دەپ ئېلىنىشى

ئىبرانى تىلىنىڭ مۇنداق قىزىق ئىككى ئالاھىدىلىكى بار. بىرىنچى، بەزى سۆزلەر پەقەت كۆپلۈك شەكىلدە ئىپادىلىنىدۇ. ئىبرانى تىلىدا «سۇلار» («مايىم») دېگەن كۆپلۈك شەكىللە بار؛ «سۇ» دېگەن بىرلىك شەكىل يوق. «ئاسمانلار» («شامايىم») دېگەن كۆپلۈك شەكىللە بار؛ «ئاسمان» دېگەن بىرلىك شەكىل يوق. ئىبرانى تىلىدا ئادەتتە «خۇدا» دېيەلمەيدۇ، «خۇدلار» («ئەلوھىم» ياكى

«ئېلوھىم» دېيىلىدۇ، لېكىن مەنسى يەنىلا «خۇدا» دۇر. «خۇدا» «بىرلىك شەكىل» دە ئىپادىلەنسە، «ئەل» دېيىلىدۇ، مەسىلەن «ئەل-شاداي» (ھەممىگە قادىر خۇدا). بۇ شەكىل ئاز ئۇچرايدۇ. تەۋراتتا كۆپىنچە ۋاقتلاردا «خۇدا» «ئەلوھىم» دېيىلىدۇ.

ئىككىنچىدىن، ئىبرانىي تىلىدا «كۆپلۈك» نى بىلدۈرىدىغان ئىككى خىل «قوشۇمچە» بار. بىرىنچى قوشۇمچە «-وت» بولۇپ، «ئىككى» نى بىلدۈرىدۇ؛ ئىككىنچى قوشۇمچە «-ىم» ياكى «-ھىم» بولۇپ، «ئۈچ» ياكى «ئۈچتىن كۆپ» نى بىلدۈرىدۇ. ئۇيغۇر تىلىدىكى «كىتاب» دېگەن سۆزنى تۈرلەپ كۆرسەتسەك ئۇنىڭ شەكىللىرى مۇنداق بولىدۇ: —

«كىتاب» — بىرلا كىتاب

«كىتابوت» — ئىككى كىتاب

«كىتابىم» — ئۈچ ياكى ئۈچتىن كۆپ كىتاب.

«مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىننى ياراتتى»

(«يارىتىلىش» 1:1)

بۇ ئايەتتىكى «خۇدا» دېگەن سۆز ئىبرانىي تىلىدىكى «ئەلوھىم» دېگەن سۆزنىڭ تەرجىمىسىدۇر.

شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس كىتابنىڭ «مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىننى ياراتتى» دېگەن بۇ بىرىنچى جۈملىسىدە «خۇدا» دېگەن سۆز «ئۈچ ياكى ئۈچتىن كۆپ» دېگەن شەكىلدە، يەنى «ئەلوھىم» دېگەن شەكىلدە

ئىپادىلىنىدۇ، لېكىن پېئىل («ياراتتى») بولسا «بىرلىك شەكلى» دە ئىپادىلىنىدۇ. «ياراتتى» دېگەن پېئىل «ئىككىلىك شەكلىدە» ياكى «كۆپلۈك شەكلىدە» ئۇچرىمايدۇ. ئىبرانىي تىلىدا ئەگەر بۇ جۈملىنىڭ ئىگىسى خۇدا «بىرىنچى شەخس» بىلەن ئىپادىلەنسە، ئۇنداقتا «ياراتتى» دېگەن پېئىل «ياراتتىم» دېيىلىشى كېرەك ئىدى. دېمەك، مۇقەددەس كىتابنىڭ بىرىنچى جۈملىسىدە خۇدا كۆپلۈك شەخستە بولسىمۇ، بىرلا شەخستەك ئىش كۆرىدۇ، دېگەن ئۇقۇم پۇرىتىلىدۇ. تەۋراتتا خاتىرىلەنگەن خۇدانىڭ ھەرقانداق ئىش-ھەرىكەتلىرىدە «ئەلوھىم» دېگەن نام ئىشلىتىلگەن بولسا، شۇ ئايەتلەرنىڭ ھەممىسىدە دېگۈدەك خۇدانىڭ ھەرىكىتى «بىرلىك شەكلى»دىكى پېئىل بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

بىر قېتىم بىرسى مەسىھ ئەيسادىن، «تەۋراتتا، پۈتۈن ئەمرلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟» دەپ سورىدى. رەببىمىز جاۋابەن: «ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بولغان رەب بىردۇر. پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن»» دېدى («ماركۇس» 26:12)

رەببىمىز مۇشۇ يەردە تەۋراتتىكى سۆزنى نەقىل كەلتۈرۈپ جاۋاب بېرىدۇ («قانۇن شەرىھى» 4:6 نى كۆرۈڭ).

بۇ سۆزلەر ئىبرانىيلار ئۈچۈن تەۋراتتىكى ئەڭ مۇھىم سۆزلەر ھېسابلىنىدۇ. سۆزنىڭ بېشىدا (ئەينى تېكىستتە) «ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: - پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر» دېيىلىدۇ. ئىبرانىيچە «شما، يىسرائئەل! ياهۋەھ ئەلوهەينۇ ياهۋەھ ئېخاد» دېيىلىدۇ. بۇ جۈملە سۆزمۇسۆز تەرجىمە قىلىنسا «ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: - پەرۋەردىگار خۇدالىرىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر». خۇدا كۆپلۈكمۇ؟ ياق! لېكىن ئۇ «بىر بىرلىكتۇر». بۇ سۆزنى چۈشىنىش ئۈچۈن «يارىتىلىش» 24:2 نى كۆرەيلى: «شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». «بىر تەن» مۇشۇ يەردە «ئېخاد» («بىرلىك») دېگەن سۆز بىلەن بىلدۈرۈلىدۇ. ئەر-ئايال بىر بىرلىك بولىدۇ. ئىككىسى بىر بولىدۇ. ئەگەر ئۇلار جۈپلەشكەندە يەنە بىر شەخس ئايرىدە بولسا، ئۇلار شۇ چاغدا «ئۈچتە بىر» بولىدۇ. مانا بۇ چوڭ بىر سىردۇر. ئىنسان «خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى» دا يارىتىلغاندۇر. خۇدا بىر، ئەمما ئۇ بىردىن كۆپ شەخستۇر.

بۇ ئۇقۇمنى چۈشىنىش تەسمۇ؟ ئىستىپان چالما-كېسەك قىلىنىپ، ئۆلۈمى ئالدىدا ئاسمانلارنىڭ ئېچىلغىنىنى، ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنىنى كۆرگەن. بۇ ئىشلارنى چۈشىنىش تەس، لېكىن مۇقەددەس كىتابتا شۇنداق دېيىلگەنكەن، ئىشىنىشىمىز كېرەك، ئەلۋەتتە.

ئەيسانىڭ ئاتىسى خۇدادۇر، ئۇ ئۆزى خۇدادۇر. ئۇلار ئىككى شەخس، ئەمما بىر خۇدادۇر. ئەيسا مەسىھ ئىنساننىڭ سالاھىيىتىنى ئالغاچقا، ئۇنى ھازىر 100% ئىنسان، شۇنداقلا 100% خۇدا دېيىشىمىز كېرەك («ئىبرانىيلارغا» 8:13). ئوغۇل پۈتۈنلەي ئىنسان سالاھىيىتىدە بولۇپ، پۈتۈنلەي ئۆز ئاتىسىغا تايىنىپ مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە ياشايدۇ. شۇ تەرەپتىن ئۇ بىزنىڭ مەڭگۈلۈك ھەم ئاجايىب مۇكەممەل ئۈلگىمىزدۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئاتىسىغا دۇئا قىلاتتى ھەم ھازىرمۇ دۇئا قىلىدۇ! («رىملىقلارغا» 8:34، «ئىبرانىيلارغا» 7:25).

بۇ پاكىتلارنى تولۇق چۈشىنەلەيمىزمۇ؟ جاۋابى، چۈشىنەلمەيمىز، لېكىن بىز بۇ پاكىتلارنى ئىشەنچ-ئېتىقاد بىلەن قوبۇل قىلىشىمىز لازىم؛ چۈنكى مۇقەددەس كىتابتا شۇنداق دېيىلگەندۇر. مەن ئاددىي چەكلىك بىر ئىنسان، چەكلىك چۈشىنىشىم ۋە مېڭەمگە تايىنىپ، چەكسىز ئۇلۇغ خۇدانى چۈشىنەلمەمدىم؟ مەن كىم؟ پەقەت خۇدانىڭ ئۆزىلا خۇدانى چۈشىنىدۇ. ئىنجىلدا «بىز ھازىر بىر تۇتۇق دەرىزىدىن مۇجمەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۇيۈز كۆرىمىز: ھازىر مەن قىسمەن تونۇيمەن، شۇ چاغدا مەن مېنى تونۇپ كېلىۋاتقان دەك تونۇيمەن» («كورىنتلىقلارغا» (1) «12:13» دېيىلىدۇ؛ ئەمما «مۇكەممەللىك» تېخى كەلمىدى؛ چۈشەنسەممۇ، چۈشەنمىسەممۇ، مەن خۇدانىڭ

مۇقەددەس كىتابتا بەرگەن بارلىق ۋەھىيلىرىگە ئىشىنىپ
ئۇلارنى پۈتۈنلەي قوبۇل قىلىشىم كېرەكتۇر. بولمىسا، مەن
ئېتىقادچى ھېسابلانمايمەن.

مەن بىر ھامىلىدار ئايالغا قارىغىنىمدا، كۆزگىنىم بىر
ئادەممۇ ياكى ئىككى ئادەممۇ؟ ئانا ۋە ھامىلە جىسمانىي،
فىزىئولوگىيە جەھەتتىن پۈتۈنلەي بىرلەشتۈرۈلگەن.
مەن بىر ئادەمنى كۆرۈۋاتىمەن، يەنە ئىككى ئادەمنىمۇ
كۆرۈۋاتىمەن. ئەر-ئايالنى ئالساق، ئۇلار بىرلا تەن، ياكى
ئىككى تەن بولامدۇ؟ خۇدا ئۇلارنى «بىر تەن» دەيدۇ؛
مەن مۇقەددەس كىتابنىڭ كۆزقارىشى بىلەن، ئىككى
ئادەمنى بىر تەندە كۆرۈۋاتىمەن. ئىنجىلدا، ئەر كىشىنىڭ
تېنى ئايالنىڭكى، ئايال كىشىنىڭ تېنى ئەرنىڭكىدۇر،
دېيىلىدۇ («كورىنتلىقلارغا (1)» 4:7). بىز «خۇدانىڭ
سۈرەت-ئوبرازى»دا بولغانىمىز. بۇ ئىشلار بىزگە ئۇ توغرىلۇق
ھەقىقەتنى ئۆگىتىدۇ. كۈنلەرنىڭ بىرىدە، مەسىھ بىلەن يۈز
تۇرا كۆرۈشكىنىمىزدە تولۇق چۈشىنەلەيمىز، لېكىن ھازىر
«تۈتۈق دەرىزىدىن مۇجەمل ھالدا كۆرىمىز» («كورىنتلىقلارغا
(1)» 12:13).

بۇ ئىش توغرىلۇق ئەڭ ئاخىرقى بىر گەپ.
«پەرۋەردىكارنىڭ ئۇلۇغلۇقى - ئۆزىنىڭ قىلغان ئىشىنى
ئاشكارىلىمىغىنىدا؛ پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلۇقى - بىر
ئىشنىڭ سىرىنى يېشىلىگىنىدە» («پەند-نەسىھەتلەر»

2:25) خۇدا نۇرغۇن ئىشلارنىڭ سىرلىرىنى، ئېتىقادسىز ئادەملەردىن يوشۇرغان ۋە يوشۇرىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھەرگىزمۇ ئاشۇ ئىشلارنىڭ ئاجايىبلىقىنى كۆرەلمەيدۇ. ئەمما «ئىشنىڭ سىرىنى يېشىدىغان پادىشاھلار» بولسا، خۇدانىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ئەھمىيىتىنى ئىزدىگۈچى مۆمىن بەندىلەردۇر. بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر خۇدانىڭ مۆمىن بەندىلىرىنى «ئەقىللىق» دېيىشى ناھايىتى، لېكىن ئۇلارنى «نادان، قانمال» دېيىشى مۇمكىن. لېكىن خۇدانىڭ سىرلىرىنى كۆرۈش ئۈچۈن ياكى چۈشىنىش ئۈچۈن «ئەقىللىق بولۇش» شەرت ئەمەس؛ شەرتى دېيىشكە توغرا كەلسە، پەقەت كىچىك پېئىللىق، سەمىمىيلىك ۋە خۇداغا شەرتسىز ئىتائەت قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. مانا مۇشۇنداق ئادەملەرنىڭلا بۇ ئىشلاردا ئەستايىدىللىق بىلەن ئىزدىنىشىگە، كىچىك پېئىللىق بىلەن ئويلىنىشىغا ۋە تەپەككۈر قىلىشىغا توغرا كېلىدۇ. نەتىجىدە، ئۇلار خۇدانىڭ سىرلىرىنى كۆرەلەيدۇ ۋە كۆرگەندىن كېيىن خۇداغا تېخىمۇ چوڭقۇر ئىبادەت قىلىدۇ. ئىشەنچ ۋە ئېتىقادلا مۇشۇنداق سىرلارنى قوبۇل قىلالايدۇ، لېكىن مۇشۇ دۇنيادىكى «لوگىكا» غا چىڭ تېپىلىۋالدىغان ئېتىقادسىزلار ھەرگىزمۇ ئۇلارنى چۈشىنەلمەيدۇ، ھەتتا ئۇ دۇنيادىمۇ كۆرەلمەيدۇ.

ئىككىنچى سوئالغا كېلەيلى: —

(ئە) «خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىنىڭ ئۆزى خۇدامۇ، ياكى پەقەت بىرخىل «روھى كۈچ» مۇ؟»

ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى «مۇقەددەس روھ پەقەت بىرخىل روھى كۈچ، بىرخىل كۈچلۈك تەسىر، خۇدانىڭ ئادەملەرنى يېتەكلىگۈچى كۈچى، خالاس» دەپ تەلىم بېرىپ كېلىۋاتىدۇ.

مۇقەددەس كىتابتا مۇقەددەس روھ توغرىلۇق ئېيتىلغان ئايەتلەردە مۇقەددەس روھنى شەيئى قاتارىدا ئەمەس، بەلكى شەخس قاتارىدا شەرھىلەيدۇ. مەسىلەن، ئۇ ئاڭلايدۇ، ئۇ كۆرىدۇ، ئۇ سېزىدۇ.

«يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى»دىن بەزىلىرى خۇدانىڭ روھىنىڭ «شەخس ئىكەنلىكى»نى ئىنكار قىلماقچى بولۇپ، مۇقەددەس روھنى ھەر تۈرلۈك ئېلېكترونلۇق ئەسۋابلارنىڭ رولىغا ئوخشىتىدۇ. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قارىشىنى چۈشەندۈرۈش يولىدا مىكروفونمۇ «ئاڭلايدۇ»غۇ، فوتو ئاپپاراتلارمۇ «كۆرەلەيدۇ»غۇ، ئىلمىي ئەسۋابلار «سېزەلەيدۇ»غۇ، دەيدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار «روھ» دېگەن سۆزنى ھېچ چۈشەنمەيدۇ.

پاۋلۇس ئەفەسۇس (ئەفەس) جامائىتىگە: «خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمەڭلەر» دەپ چېكىلەيدۇ (ئەفەسۇسلۇقلارغا» 30:4، «يەشايا» 10:63 نىمۇ كۆرۈڭ). ئېنىقكى، روسۇل پاۋلۇسنىڭ دېيىشىچە «مۇقەددەس

روھ» بىر شەخستۇر، ھەرگىزمۇ ھېسسىياتسىز، ھوشسىز «ئېلېكترونلۇق ئاپپارات» تەك بىرخىل «شەيئى» ئەمەس. «فوتو ئاپپاراتىم ئازابلاندى» دېگەندەك گەپ بەكمۇ كۈلكۈلۈك ئەمەسمۇ؟

بىر كۈچ ئۆزى توغرىلۇق «مەن، ماڭا» دېگەن سۆزلەرنى ئىشلىتىلەمدۇ؟ ئانتاكيا شەھىرىدىكى جامائەتتە مۇنداق بىر ئىش يۈز بەرگەن:

«ئۇلار رەبىنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ روزا تۇتۇۋاتقان بىر مەزگىلدە، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا:

- بارئاباس بىلەن سائۇلى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا ئايرىپ قويۇڭلار، - دېدى»
(روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 1:13-2)

بۇنىڭغا نېمە دەيسىز؟

«روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى»دىكى 3:5 ۋە 4:5 نى سېلىشتۇرۇپ ئوقۇڭ، ۋە 15:28، 21:11، «تىموتىيغا (1)» 4:1-3، «ئىبرانىيلارغا» 3:7، «ۋەھىي» 2:7، 11:2، 17:2، 29:2، 6:3، 13:3، 22:3، 17:22 نىمۇ كۆرۈڭ.

بۇلارغا نېمە دەيسىز؟

«رىملىقلارغا» 8:25-26 دە روسۇل پائۇلۇس بىزگە: «روھنىڭ ئۆزى ئىپادىلىگۈسىز نالە-پەرياد بىلەن بىز ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماق» دەيدۇ. بىرخىل «روھىي كۈچ» ئادەم ئۈچۈن «خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلالامدۇ؟» «نالە-پەرياد بىلەن» دۇئا

قىلالامدۇ؟

رەببىمىز مۇقەددەس روھ توغرىلۇق مۇنداق دېگەن:
«ئىنسانلارنىڭ ئۆتكۈزگەن ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان
كۇپۇرلۇقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. بىراق
ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەس روھقا قىلغان كۇپۇرلۇقى ھېچ
كەچۈرۈلمەيدۇ» («ماتتا» 31:12).

مۇشۇ يەردە «مۇقەددەس روھقا كۇپۇرلۇق قىلىش»
گۇناھىنىڭ قانداق گۇناھ بولىدىغانلىقىنى تەھلىل قىلمايمىز.
بىز پەقەتلا «يەھۋانىڭ گۇۋاھچىلىرى»دىن شۇ سوئالنى
سورىماقچىمىزكى، «ئەگەر دېگىنىڭلاردەك مۇقەددەس
روھ پەقەت بىرخىل شەيئى، بىرخىل «روھىي كۈچ» ياكى
«نەسر» بولسا، ئۇنداقتا قانداقمۇ ئۇنىڭغا «كۇپۇرلۇق
قىلىش» دېگەندەك گۇناھلار مەۋجۇت بولسۇن؟

ئۈچىنچى سوئالغا كەلدۇق: —

(ب) سىزنىڭ «ساختا پەيغەمبەر»گە ئەگەشكىنىڭىز توغرىمۇ؟

بۇ سوئال «پەيغەمبەرلەر» ۋە «بېشارەتلەر» توغرىسىدۇر.
ئاۋۋال «قانۇن شەرھى» 20:18 نى ئوقۇيلى: —
«ئەمما مېنىڭ نامىدا باشباشتاقلق قىلىپ مەن
ئۇنىڭغا تاپىلمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە ياكى باشقا

ئىلاھلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر ئۆلتۈرۈلسۇن.

ئەگەر سەن كۆڭلۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلمىغان سۆزنى قانداق پەرق ئېتىمىز» دېسەڭ، بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش توغرا چىقمىسا ياكى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىسا، ئۇنداقتا بۇ سۆزنى پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان؛ شۇ پەيغەمبەر باشباشتاقلق بىلەن سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما (ياكى، «ئۇنىڭغا پىسەنت قىلما»).

يالغاندىن «ياھۋەھ-پەرۋەردىگار ئۈچۈن سۆز قىلمەن» دەۋالغان نۇرغۇن كىشىلەر بار؛ ئۇلارنىڭ چاۋىسىنى چىتقا يايىدىغان بىر ھەقىقەت بار؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئالدىنئالا ئېيتىدىغان كەلگۈسى ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ. مانا بۇلار ساختا پەيغەمبەرلەردۇر.

بىزنىڭ قولىمىزدا «ئويغىنىش» ۋە «كۆزىتىش مۇنارى» دېگەن بىرنەچچە كونا ژۇرناللار بار؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى كۆزىتىش مۇنارى تەشكىلاتىغا تەۋە «مۇقەددەس كىتاب ۋە كىتابچىلار ئۇيۇشمىسى» نىڭ 1950-يىللاردىكى مەتبۇئاتلىرىدۇر. بىز بۇ ژۇرناللاردىن: «بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئالەمشۇمۇل تىنچلىقنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرىدۇ...؛ بۇنىڭدىن كېيىن «دۇنيا ئۇرۇشى» ھەرگىز بولمايدۇ» دېگەن سىياسىيونلار «ساختا پەيغەمبەرلەر» دۇر» دېگەن سۆزلەرنى ئوقۇيمىز. شۇ سىياسىيونلار ئەمەلىيەتتە

«پەرۋەردىگارنىڭ نامدا سۆز قىلغان» ئەمەس، لېكىن «كۆزىتىش مۇنارى» ئۇلارنى «ساختا پەيغەمبەرلەر» دەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئالدىنلا ئېيتقان ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغانىدى. شۇ سىياسىيونلار «ساختا پەيغەمبەرلەر» دېيىلگەنكەن، ئۇنداقتا ئەمەلىيەتتە «پەرۋەردىگارنىڭ نامدا سۆز قىلمەن» دەۋالغان، كەلگۈسى «ساختا ئىشلارنى ئالدىنلا ئېيتقان» لارنى تېخىمۇ «ساختا پەيغەمبەر» دېيىش كېرەك ئەمەسمۇ!

«كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى بولسا كەلگۈسى توغرۇلۇق ساختا، يالغان بېشارەتلەر بەرگەن ھەر تۈرلۈك دىنىي گۇرۇھلار، بولۇپمۇ مەسھىي گۇرۇھلارنى قاتتىق تەنقىد قىلىدۇ. تەشكىلات ئۆزىگە ئەگەشكەنلەرگە: «يەھۋانىڭ نامدا ساختا بېشارەتلەرنى، كەلگۈسى ئىشلارنى يالغاندىن ئالدىنلا ئېيتقانلارنىڭ ھەممىسى ساختا پەيغەمبەرلەردۇر؛ ئۇلاردىن نېرى بولۇشىمىز كېرەك؛ ئۇلاردىن نېرى كەتمىسەك پەرۋەردىگارغا قارشى چىققانلاردىن بولىمىز» دەپ قاتتىق ئاگاھلاندۇرىدۇ.

توغرا! بۇ دانا دەۋەتتۇر. ساختا پەيغەمبەرلەردىن ھېلىمۇ يىراق تۇرىشىمىز كېرەك، بولمىسا بىزمۇ ئۇلارغا ئوخشاش خۇداغا قارشى چىققان بولىمىز. شۇ تەرەپتە «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ شۇ تەلىمى يۇقىرىدا «قانۇن شەرھى» دىكى ئايەتتە كۆرسىتىلگەن ئەمرگە ئوخشاشلا توغرا. شۇ ئاگاھلاندۇرۇش پۈتۈنلەي توغرا.

قولمىزدا «مىڭ يىللىق پادىشاھنىڭ سەھىرى» (ئىنگلىز چىلىدا «Millenial Dawn») دېگەن بىر ژۇرنال تۇرىدۇ. بۇ ژۇرنال ئەسلىدە 1889-يىلى نەشر قىلىنغان، كېيىن يەنە قايتا كۆپەيتىپ بېسىلغان. باش تەھرىرى «كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتىنىڭ ئاساسچىسى، يەنى چارلىس تەيز رۇسسېل ئىدى. بۇ ژۇرنالنىڭ 101-بېتىدىكى «ئىككىنچى بۆلۈم»دە، «ۋاقىت يېتىپ كەلدى» دېگەن ماۋزۇ ئاستىدىكى «يات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» دېگەن مەزمۇندىكى ماقالىدە مۇنداق دېيىلدى: —

«خۇدانىڭ پادىشاھلىقى» ئاللىقاچان باشلاندى» دېگەن بايانىمىز توغرىسىدىكى نۇرغۇن ئىسپاتلارغا ئەجەبلەنمەڭلار... خۇدا ئۆز كۈچ-قۇدرىتىنى مىلادىيە 1878-يىلى ئىشلىتىشكە باشلىغان... ئاندىن «ۋەھىي» 14:16دە دېگەندەك «پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈنىدىكى جەڭگە جەم قىلىنىدۇ». بۇ ئىشلار مىلادىيە 1914-يىلىدا تۈگەيدۇ؛ بۇ جەڭدە پۈتكۈل دۇنيانىڭ بارلىق ھۆكۈمەتلىرى ئاغدۇرۇلىدۇ... بۇ ئىشلار ئاللىقاچان باشلانغان» (ئىخچاملاندى).

بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغانمۇ؟

100-بەتتە بىز مۇنداق سۆزلەرنى كۆرىمىز: —

«شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ كۈندە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كۈنىدە (دېمەك، 1878-يىلىدا)... رەببىمىز ئۆزىنىڭ ھازىرغىچە ئىشلەتمىگەن زور كۈچ-قۇدرىتىنى قولغا ئېلىپ سەلتەنەت

قىلىشقا باشلىدى. (دېمەك، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى باشلاندى). بۇ پۈتكۈل دۇنياغا زور كۈلپەت كەلتۈرىدۇ، ئەمما دۇنيا تېخى بۇنى ۋاقتىنچە تونۇپ يېتەلمەيدۇ. لېكىن 1914-يىلىنىڭ ئاخىرىدا، پۈتكۈل دۇنيا خۇدانىڭ شۇ پادىشاھلىقىنى تونىيالايدۇ؛ شۇ چاغدا ھازىرقى دۇنيادىكى ھۆكۈمەتلەر پۈتۈنلەي ئاغدۇرۇلدى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى «خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈندىكى جەڭ» ئارقىلىق يەر يۈزىدە بەرپا قىلىندۇ. كۈلپەتلەر «ھارماگېددون جېڭى» بىلەن 1914-يىلىدا ئاخىرلىشىدۇ».

بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغانمۇ؟

بۇ گەپلەرنى ئۇلارنىڭ ئاساسچىسى رۇسسېل ئەپەندى ئوتتۇرىغا قويغان. 1878-يىلى بۇ ئىشلار يۈز بەرمىگەندىن كېيىن، ئۇ 1889-يىلىدىكى ژۇرنىلىدا «ئەمەلىيەتتە مەسھ 1878-يىلى دىققىتىنى دۇنياغا قاراتقاندى» دەيدۇ.

بۈگۈنكى كۈندە بولسا «كۆزىتىش مۇنارى» دىكىلەر بۇ خانالىقلارنى چۈشەندۈرمەكچى بولۇپ يەنە: «ئەمەلىيەتتە مەسھ 1914-يىلى دىققىتىنى دۇنياغا قاراتقان» دەيدۇ.

زادى قايسىسى توغرا؟

رۇسسېل ئەپەندى ئەينى 1889-يىلى: «كۆزىتىش مۇنارى» خۇدانىڭ بىردىنبىر ۋەكىللىك تەشكىلاتىدۇر» دېگەن؛ ئاندىن ئۇ «يەھۋانىڭ نامىدا» ئوچۇق-ئاشكارە ساختا بېشارەتلەرنى بەرگەن: (ئا) «ھارماگېددون جېڭى» 1914-يىلىنىڭ ئاخىرى ئاخىرلىشىدۇ؛ (ئە) شۇنىڭ

بىلەن دۇنيادىكى بارلىق ھۆكۈمەتلەر ئاغدۇرۇلۇپ، خۇداغا بويىسۇندۇ؛ (ب) شۇ چاغدا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى بەرپا قىلىندۇ.

1914-يىلى بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشى پارتلىدى، تۆت يىل قورقۇنچلۇق، قانلىق ئۇرۇشتا نۇرغۇن ئادەملەر ئۆلدى. لېكىن ئۇ «ھارماگېددون چېڭى» («ۋەھىي» 16:16) ئەمەس ئىدى، ھەتتا ئۇنىڭدىكى نۇرغۇن جەڭلەرنىڭ ھېچبىرى ھارماگېدونغا يېقىن جايدا يۈز بەرمىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، شۇ ئۇرۇشتىن كېيىنكى «ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى» تېخىمۇ قانلىق بولدى. دېمەك ئۇنىڭ ئېيتقانلىرى «ساختا بېشارەت» بولماي نېمە؟ رۇسسېل ئەپەندى «يەھۇئاغا قارشى چىققان» ھېسابلانمامدۇ؟

«كۆزىتىش مۇنارى» 1914-يىلىدىن باشلاپ نەشر قىلغان ژۇرناللىرىنىڭ سانلىرىنى كۆرمەكچى بولسىڭىز تۆۋەندىكى توربەتلەرگە كىرىڭ: —

<http://www.cftf.com/1914/index.html#p5>

تۆۋەندىكى تور بەتلەردىمۇ «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ تەلىملىرى تەپسىلىي تەھلىل قىلىندۇ (ئىنگلىز تىلىدا).

<http://www.contenderministries.org/jehovahswitnesses/comparison.php>

<http://carm.org/biblical-response-to-jehovahs-witnesses>

<http://www.bethinking.org/jehovahs-witnesses/what-to-say-to-jehovahs-witnesses>

<http://www.christiananswers.net/q-eden/edn-r005.html>

<http://www.gotquestions.org/Jehovahs-Witnesses.html>

خەنزۇ تىلىدا: —

<http://www.gotquestions.org/Chinese/Chinese-Jehovahs-witnesses.html>

<http://www.gotquestions.org/T-Chinese/T-Chinese-Jehovahs-Witnesses.html>

<http://cclw.net/gospel/asking/yiduanbianhuo/htm/07.htm>

<http://cclw.net/gospel/new/zjjmbjb/htm/chapter07.html>

مۇشۇ توربەتلەردە «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ ئۆزلىرى چىقارغان ژۇرناللىرىدىن بۇ تەشكىلاتنىڭ ئاساسچى ۋە يولباشچىلىرى بولغان چارلس تەيز رۇسسېل، رۇتېرفورد سوتچى، ناتان كىنور قاتارلىقلارنىڭ قايتا-قايتا ساختا بېشارەتلەرنى بېرىپ (1937- 1968-، 1974- ۋە 1975-يىللىرى توغرىلۇق) ئەگەشكۈچىلىرىنى ئازدۇرغانلىقى ئېنىق كۆرۈنىدۇ. «كۆزىتىش مۇنارى» دىكىلەر «بۇرۇن نۇرغۇن ئىشلارنى چۈشەنمەپتىكەنمىز» دەپ، ئۆزلىرىنىڭ بۇرۇنقى خاتالىقلىرىنى ئاقلسىا بولمايدۇ. خۇدادىن كەلگەن خەۋەر 100% توغرا بولىدۇ. تەۋرات دەۋرىدە خۇدا ئۆز خەلقىگە «بېشارەت بەرگۈچىلەر» توغرىلۇق قىلغان ئەمىر مۇنداق: —

بىرسى بېشارەت بەرگەن بولسا، بېشارەتتىكى مەزمۇننىڭ توغرىلىقى 100%دىن تۆۋەن بولسا، ئۇنى چالما-كېسەك قىلىش كېرەك ئىدى.

«كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتى باشقىلارنى ئۆلچەشكە سالغان «تىك ئۆلچىگۈچ يىپ»نى («ئاموس» 7:7-9نى كۆرۈڭ) ئۆزلىرىنى ئۆلچەشكە سالسا بولمامدۇ؟ شۇ تەشكىلاتنىڭ ئۆزى ساختا بىر پەيغەمبەر ئەمەسمۇ؟

تۆتىنچى سوئالغا كېلەيلى: —

(پ) ئىنساننىڭ روھى پەقەت «نەپەس» لىمۇ؟

«كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتىنىڭ ئىنساننىڭ تەبىئەت-ماھىيىتى توغرىلىق تەلىمى شۇكى، «ئىنسان بولسا پۈتۈنلەي جىسمانىي بىر مەخلۇقتۇر» — دېمەك، ئۇلارنىڭ قارشى بويىچە ئىنساننىڭ «روھى ھاياتى»، «ئىچكى دۇنياسى» بىر جىسمانىي ھالەت، خالاس. ئۇلار گېرىك تىلىدىكى «پىنيۇما» دېگەن سۆز ھەم «پىسۇخە» دېگەن سۆزنى مەنىداش سۆزلەر دەپ قاراپ، ئۇلارنىڭ مەنىسىنى پەقەت «نەپەس»، «تىنىق» دەپ چۈشەندۈرىدۇ. ئەمەلىيەتتە گېرىك تىلىدىكى «پىنيۇما» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى ھەم «روھ» ھەم «نەپەس» دېگەن ئىككى ئۇقۇمنى بىلدۈرىدۇ، «پىسۇخە» دېگەن سۆز «جان» ياكى «ئىچكى دۇنيا» دېگەن

ئۇقۇمنى بىلدۈرىدۇ.

ئەمما بۇ سۆزلەرنى ئىنجىل مەلۇماتىدىن تەھلىل قىلساق، «پىسۇخە» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى «ھوش»، ئەس-ھوش»، «جان» نى بىلدۈرىدۇ (ھازىرقى زاماندىكى «پىسخولوگىيە» سۆزى شۇ سۆزدىن كەلگەن بولۇپ، «ئىنساننىڭ «پىسۇخىسى» («پىسخىكا»سى) نى تەتقىقات قىلىدىغان پەن دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدۇ).

دۇرۇس، گرېك تىلىدا «پىنيۇما» دېگەن سۆزنىڭ «نەپەس»، «ئىنىق» دېگەن مەنىسىمۇ بار. «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ تەلىمى بويىچە، ئادەم ئۆلگەندە ئۇنىڭ «ئىنىق» ى يوق بولىدۇ. «ئۆلگەنلەر ئۇخلايدۇ» — دېمەك، ئۆلگۈچىلەردە ھېچقانداق ئەس-ھوش بولمايدۇ، ئۇلار ھېچنېمە بىلمەيدۇ — مانا بۇ ئۇلارنىڭ تەلىمىدۇر.

بۇ تەلىمنىڭ مۇتلەق خاتالىقىنى مۇقەددەس كىتابتىكى نۇرغۇن بەتلەردىن ئىسپاتلىغىلى بولىدۇ.

«يارىتىلىش» 26:1 دە ئىنسانلار «خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى» دا يارىتىلغان، دەپ ئوقۇيمىز. ئاندىن 7:2 دە «پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسنى ئۇنىڭ بۇرغىغا پۇۋلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى» دەپ ئوقۇيمىز.

مانا مۇشۇ يەردە «ھاياتلىق نەپەسى» نى، خۇدا ئادەمئاتىمىزنىڭ بۇرغىغا پۇۋلىدى، ئۇ «تىرىك بىر جان» بولدى. ئىبرانىي تىلىدا (گرېك تىلىغا ئوخشاش) ھەم

«نەپەس» ھەم «روھ» بىرلا سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ (ئىبرانىي تىلىدا «رۇئاھ»). ئىنسان «خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى» بولغاچقا، خۇدادا روھ بار بولغانىكەن، ئىنساندىمۇ روھ بولىدۇ، ئەلۋەتتە.

«پەند-نەسەھەتلەر» 27:20 دە «ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى (ئىبرانىي تىلىدا «روھى») — پەرۋەردىگارىنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبىنىڭ ھەربىر تەڭلىرىنى تەكشۈرۈپ پەرق ئېتەر» دەپ ئوقۇيمىز.

«روھ» چىراغ بولالايدۇ، لېكىن «نەپەس» ھەرگىز چىراغ بولالمايدۇ.

ئەزاكىيال پەيغەمبەر «يېڭى ئەھدە» توغرىلۇق ۋەھىي قوبۇل قىلغاندا ئۇنىڭغا: «مەن سىلەرگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەم-پەرمانلىرىم بويىچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى تۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر» دېيىلىدۇ.

ئادەمنىڭ روھى پەقەت ئۇنىڭ نەپەسى بولسا، ئۇنداقتا خۇدانىڭ ئۇنىڭغا «يېڭى بىر روھ» نى ئاتا قىلىشىنىڭ نېمە ھاجىتى؟

«ماركۇس» 2:8 بىز رەببىمىز توغرىلۇق: «شۇئان ئەيسا روھدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدە شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى

قويۇۋاتقانلىقنى بىلىپ يېتىپ،...» دەپ ئوقۇيمىز.
بىرسى ئۆز «ئىنىقىدا» قانداقمۇ مەلۇم ئىش توغرۇلۇق
مەلۇماتنى قوبۇل قىلىپ ۋە ئۇنى بىلىپ يېتەلەيدۇ؟
رەببىمىز كرىستتە ئۆلگىنىدە، ئۇ «ئى ئاتا! روھىمنى
قولۇڭغا تاپشۇردۇم» دېدى («لۇقا» 46:23).

ئەگەر روھ پەقەت «نەپەس» بولسا، «قولۇڭغا نەپەسمنى
تاپشۇرمىن» دېيىشنىڭ نېمە ئەھمىيىتى؟
ئىستىپان رەب توغرۇلۇق گۇۋاھ بەرگەنلىكى ئۈچۈن چالما-
كېسەك قىلىنغاندا «ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى
قوبۇل قىلغايىسەن!» دەپ دۇئا قىلدى («روسۇللارنىڭ
پائالىيەتلىرى» 59:7)

ئىنساننىڭ روھى پەقەت «نەپەس» بولسا، رەببىمىز
ئەيساغا ئۇنى قوبۇل قىلىشنى ئىلتىجا قىلىشنىڭ نېمە
ھاجىتى؟

«كورىنتلىقلارغا (1)» 2:11-12 دە ئىنساننىڭ روھى
توغرۇلۇق ھەم شۇنداقلا خۇدانىڭ روھى توغرۇلۇق بەزى مۇھىم
ھەقىقەتلەرنى ئوقۇيمىز: —

«چۈنكى ئىنسانلاردا، ئىنساننىڭ كۆڭلىدىكى
بىلگۈچى شۇ ئىنساننىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟
شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ
كۆڭلىدىكىلىرىنى بىلگۈچى يوقتۇر. ئەمما بىزنىڭ قوبۇل
قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ ئەمەس، بەلكى
خۇدادىن كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا

تەرىپىدىن بىزگە سېخىلىق بىلەن ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتەلەيمىز».

مۇشۇ يەردە «پەند-نەسەتلەر» 27:20 دە ئايان قىلىنغانغا ئوخشاش، ئىنساننىڭ روھى ئۇنىڭ ئەڭ يادرولۇق يېرى بولۇپ، ئۇنىڭ «بىلىش فۇنكسىيىلىك ئەزاسى» ئىكەنلىكىنى كۆرىمىز. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا بىز يۇقۇرقى ئايەتتىن كۆرەلەيمىزكى، خۇدانىڭ ۋەھىيلىرى بولسا ئۇنىڭ روھى ئارقىلىق بىۋاسىتە ئىنساننىڭ روھىغا ئانا قىلىنىدۇ (ئەلۋەتتە، مەزكۇر ئىنسان خۇدانىڭ روھىدىن «قايتا تۇغۇلغان» بولسا، يەنى ئۇنىڭدا «يېڭى بىر روھ» بولغان بولسا). خۇدانىڭ ئىنسان بىلەن ئالاقىلىشىشى بار بولسا «روھ بىلەن روھ ئۇچرىشىشى» بولىدۇ.

«ئىبرانىيلارغا» 22:12-24 دە خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ «زىئون تېغى»غا كېلىشى بىلەن ئېرىشكەن نۇرغۇن بەخت-بەرىكەتلەر ئىچىدە «**تاكامۇلاشتۇرۇلغان ھەققانىي كىشىلەرنىڭ روھلىرىغا** (كەلدۇق)» دېيىلىدۇ.

بۇ دۇنيادىن كەتكەن، ھازىر «زىئون تېغى»دا تۇرۇۋاتقان «**ھەققانىي كىشىلەرنىڭ روھلىرى**» قانداقمۇ ئۇلارنىڭ «ئىنىقلىرى» بولسۇن؟!

گرېك تىلىدىكى «پىنيۇما» («جان») دېگەن سۆزگە كەلسەك، ئىنجىلدىكى «ۋەھىي» دېگەن كىتابنىڭ «بەشىنچى بېچەت»ى ئېچىلغاندا، روسۇل يوهاننا تۆۋەندىكى مەنزىرىنى كۆردى: —

«خۇدانىڭ سۆز-كلامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل گۇۋاھلىق بەرگەنلىكى ۋە جىددىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن نىدا سېلىشىپ:

— ئەي ھاكىم مۇتلەق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، ئۇلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ — دېيىشەتتى.

ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. ئۇلارغا، ئۆزۈڭلەرگە ئوخشاش ئۆلتۈرۈلدىغان قۇل-بۇرادەرلىرىڭلار ھەم قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىڭلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى» («ۋەھىي» 6: 9-11)

ئەگەر ئۆلۈم ۋە تىرىلىشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىنسانلاردا ھېچقانداق ئەس-ھوش بولمىسا، بۇ «جانلار» قانداقمۇ خۇداغا ئەركىنلىك بىلەن دۇئا قىلالايدۇ، خۇدامۇ قانداقسىگە ئۇلارغا شۇنچە ئېنىق جاۋاب قايتۇرىدۇ؟ بۇنى قانداق چۈشەندۈرىسىز؟

ئەمدى بەشىنچى سوئالغا كەلدۇق: —

(ت) «مەسھنىڭ ئۆلۈمىدىن تىرىلىشى ھەقىقىي جىسمانىي تىرىلىش ئەمەسمۇ؟»

«كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ «مەسھ ئەيسانىڭ تىرىلىشى

توغرۇلۇق نۇرغۇن يىلدىن بېرى تەلىمى مۇنداق: —
«ئەيسانىڭ «تىرىلىشى» ھەقىقىي مەنىدىكى جىسمانىي
تىرىلىش ئەمەس؛ گەرچە كۆرۈنۈشتە ئۇنىڭ تېنى بولغىنى
بىلەن، ئەمەلىيەتتە «تىرىلگەن تەن» ئەمەس. ئۇ
ھەرتۈرلۈك تەنلەردە كۆرۈنگەن، شۇڭا مۇخلىسلىرى (مەسىلەن
توماس) ئۇنى دەرھال تونىيالمىغان، ھايتتا ئۇنىڭ راست
ئىكەنلىكىگىمۇ ئىشەنمىگەن».

ئۇلارنىڭ دېگىنىدەك رەببىمىزنىڭ تىرىلىشى پەقەت
ئۇنىڭ «روھى» ياكى «جېنى» نىڭ بىرخىل ئايان قىلىنىشى
بولسا، ئۇنداقتا بۇنداق «تىرىلىش» نى «تىرىلىش» دېگىلى
بولامدۇ؟ يەنە كېلىپ، «كۆزىتىش مۇنارى» نىڭ دېگىنىدەك:
«روھ نەپەسكە باراۋەر» بولسا، «ئۇنىڭ نەپەسى تىرىلدى»
دېگىلى بولامدۇ؟ «نەپەس» قانداقمۇ بىر شەخس بولۇپ
كۆرۈنسۇن؟ بۇ زادى قانداق گەپ؟

«يوھاننا» 1:20-10 دە بىزگە مەلۇم قىلىدۇكى، ئەيسانىڭ
قەبرىسى قۇرۇق ئىدى. ئۇنىڭدا ھېچقانداق جەسەت يوق
ئىدى. «يوھاننا» 2:21 دە ئەيسانىڭ تىرىلىشى توغرۇلۇق
مۇنداق ئوقۇيمىز: «ئەيسا: - ئۇشبۇ ئىبادەتخانىنى
چۈۈۋەتسەڭلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭىۋاشتىن
قۇرۇپ چىقىمەن، - دېدى.

... ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ ئۆز
تېنىنى كۆرسەتكەنىدى».

دېمەك، ئۇنىڭ تېنى (گرېك تىلىدا «سوما») قاينىدىن تىرىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئۇنى تىرىلدۈرىدۇ.

مەسىھ ئەيسا تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنى ئايان قىلغان بىرنەچچە كۆرۈنۈشلەرگە قارايدى: — «ۋە ئۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، ئۆزى

توساتتىن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ:

— سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! — دېدى.

ئۇلار بىرەر روھنى ئۇچراتتۇقمۇ نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقزادە بولۇشۇپ ۋەھىمگە چۈشتى.

ئۇ ئۇلارغا:

— نېمىگە شۇنچە ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭلار؟ نېمىشقا قەلبىڭلاردا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ قوللىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى تۇتۇپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرىسىلەر، — دېدى.

ۋە شۇنداق دېگەچ پۇت-قولنى كۆرسەتتى. ئۇلار خۇشلۇقتىن ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس تۇرغىنىدا ئۇ ئۇلاردىن:

— سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نەرسەڭلار بارمۇ؟ — دەپ سورىدى. ئۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋىپى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنىكىنى ئۇنىڭغا سۇنۇۋىدى، ئۇ ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى» («لۇقا» 24:36-43)

بۇنىڭدىن رەببىمىزنىڭ جىسمانىي بىر تەندە، ئەمەلىي

بىر تەندە تىرىلگەنلىكى تېخىمۇ ئېنىق تۇرمامدۇ؟ نېمىشقا ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بىرنەرسە يەيدۇ؟ ئۇنىڭ قورسىقى ئاچتىمۇ؟ ئۇلارغا ئۆزىنى مەن بىر «روھ» ئەمەس، ھەقىقىي «مەن» دەپ ئىسپاتلاش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئۇلارغا: «مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى تۇتۇپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرىسىلەر» دەيدۇ. ئۇ قانداقتۇر بىرخىل «روھىي كۆرۈنۈش» ئەمەستۇر. ئۇ نېمىشقا «سۆڭەكلەرم بار» دەيدۇ؟ ئەگەر روسۇللىرى پەقەت بىر «سىرتقى كۆرۈنۈش» نىلا كۆرگەن بولسا، ئۇنداقتا «سۆڭەكلەر» نى تىلغا ئېلىشنىڭ نېمە ھاجىتى؟ سۆڭەك ئادەمنىڭ تېنى ئىچىدە بولمامدۇ؟! مەسىھ تىرىلگەندىن كېيىن ئۆزىنى مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم ئايدان قىلغىنىغا قارايدى: «يۇھاننا» 21:21 دە ئوقۇيمىز: —

«— كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار — دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئىچىدىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن:

— سەن كىم بولسەن؟ — دەپ سوراشقا پېتىنالمىدى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى» («يۇھاننا» 12:21)

« — كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار...». قىزىق بىر ئىش شۇكى، مۇقەددەس كىتابتا بىرنەچچە يەردە مۇنداق تەرتىپ كۆرۈنىدۇ: (1) تىرىلىش؛ (2) «تىرىلىش» مۆجىزىسىدىن كېيىن، خۇدانىڭ مۆمىن بەندىلىرىنىڭ پات-پات بىللە

تاماقلىنىشى.

مەسھ ئەيسا كىچىك بىر قىزچاقنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەندىن كېيىن، ئۇ قىزچاقنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ئۇنىڭغا بىرنەرسە يېڭۈزۈشنى ئەمر قىلدى: — «ئەيسا: — «ئالتا كۆمى» دېدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساڭا ئېيتىمەنكى، ئورنوڭدىن تۇر» دېگەنلىك ئىدى. قىزدەرهال ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى.... ئۇ ئۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقىنى قاتتىق تاپىلدى، شۇنداقلا قىزغا يېڭۈدەك بىرنەمە بېرىشنى ئېيتتى» («ماركۇس» 5:40-43).

ئەيسا مەسھ لازارۇسنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەندىن كېيىن («يوھاننا» 11-باب)، ئۇزۇن ئۆتمەي بىز ئۇنىڭ لازارۇس ھەم ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلىرى، شۇنداقلا ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاماقلانغىنىنى كۆرىمىز («يوھاننا» 12-بابتا).

مەسھ تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىدىن ئىككىسى ئېمايۇس يېزىسىغا كېتىۋاتقاندا، ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، يولدا ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ مۇڭدۇشۇپ ماڭىدۇ، لېكىن ئۇلار ئۇنى تونۇمايدۇ. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ مېھمان بولۇپ ئولتۇرغاندا، ئۇ قولىغا نان ئېلىپ ئوشتۇپ ئۇلارغا بېرىدۇ — شۇ چاغدىلا ئۇلار ئۇنى تونۇيدۇ. نېمە ئۈچۈن ئۇ ئۇلار بىلەن تاماقتا بىللە بولىدۇ؟ بۇ ئۇنىڭ تىرىلىشىنىڭ ھەقىقىي، جىسمانىي تەن جەھەتتىن بولغانلىقىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ («لۇقا» 24:30-31). بۇ ئىش يەنە روسۇل پېترۇس تەرىپىدىن ئالاھىدە تەكىتلىنىدۇ: —

«بىراق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ،
نامايان قىلدى. بىراق ھەممە كىشىلەرگە ئەمەس،
پەقەت خۇدا ئۆزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار،
يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن
ھەمداستىخان بولغان بىزلەرنىڭ ئارىمىزدا نامايان
قىلدى» («روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» 40:10-41)
بۇ گۇۋاھلىق بولسا رەب ئەيسا مەسىھنىڭ «ھەقىقىي،
جىسمانىي تەندە بولغان تىرىلىشى» نى تەكىتلەش ئۈچۈن
بېرىلگەن ئەمەسمۇ؟

رەببىمىزنىڭ تىرىلدۈرۈلگەن تېنى دەرۋەقە بىزنىڭ ھازىرقى
تېنىمىزدىن باشقىچە، بەك ئالاھىدەدۇر. ئۇ خالىغانچە
تۇيۇقسىز كۆرۈنىدۇ، تۇيۇقسىز غايىب بولىدۇ. ئۇ خالىسا
بىرنەچچە خىل سىياقتا كۆرۈنەلەيدۇ؛ يۇقىرىدا، ئىككى
مۇخلىسقا ئېماتۇسقا بارغان يولدا كۆرۈنگەندە «بۇ ئىشلاردىن
كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان
ئىككەيلەنگە باشقا سىياقتا كۆرۈندى» دەپ ئوقۇيمىز.
«ماركۇس» (12:16). نېمىشقا ئۇنى تونۇيالمايدۇ؟ ئۇنىڭ
كۆرۈنۈشى باشقىچە بولغانلىقى تۈپەيلىدىنمۇ؟ ياق، ھالقىلىق
مەسىلە شۇكى، «ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن
تۇتۇلدى» («لۇقا» 16:24)

ئىنجىلدا باشقا يەرلەردە «ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى
بىلدى» دەپ ئوقۇيمىز (مەسىلەن، «يوھاننا» 12:21 دە)

تىرىلگەندىن كېيىن مەسىھ ماگداللىق (ماجداللىق) مەريەمگە كۆرۈنگەندە، ئۇنىڭغا «**ماڭا ئېسىلمىغىن!**» دەپ بۇيرۇدى («يوھاننا» 20:21). نېمىشقا «**ماڭا ئېسىلمىغىن!**» دەيدۇ؟ «بىر روھ»، «بىر نەپەس»نى تۇتۇش، ياكى ئۇنىڭغا ئېسىلىش مۇمكىنمۇ؟

مەسىھ دەپنە قىلىنغان قەبرە ھازىرغىچە قۇرۇقتۇر. نېمىشقا قۇرۇق؟ ئۇنىڭ تېنى نەگە كەتتى؟ نېمىشقا باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار پارا بېرىپ «مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ جەستىنى ئوغرىلاپ كەتتى» دەپ گەپ تارقىتىدۇ؟

رەببىمىز دەرھەقىقەتەن تەندە، جىسمانىي جەھەتتىن ئۆلۈمدىن تىرىلدى؛ ئۇ يەنە تەندە، جىسمانىي جەھەتتىن «زەيتۇن تېغى»دىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى؛ ئۇ كۆتۈرۈلگەندە مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا تۇرغان ئىككى پەرىشتىنىڭ سۆزلىرى بويىچە «**شۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق كۆتۈرۈلگىنىنى كۆرگەن بولساڭلار، يەنە شۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ**» — ئۇ ھەقىقىي بىر تەندە قايتىپ كېلىدۇ؛ زىكرىيا پەيغەمبەر بېشارەت بەرگەندەك «**ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ**». دېمەك، ئۇ قايسى يەردىن كۆتۈرۈلگەن بولسا، ئۇ شۇ يەرگە، يەنى «**زەيتۇن تېغىغا**» قايتىپ كېلىپ، توۋا قىلغان ئىسرائىل خەلقىنى دۈشمەنلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ.

«**لۇقا**» 24:50-51، «**روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى**»

12:9-1، «زىكىرىيا» 3:14-4 نى ۋە شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بولغان «ئەزاكىيال» 23:11 نىمۇ كۆرۈڭ.

خۇلاسە

«كۆزىتىش مۇنارى» تەشكىلاتىنىڭ ساختا پەيغەمبەر تەرىپىدىن بەرپا قىلىنغانلىقىنى، ئۇنىڭ ئالدامچىلىك خىزمىتىنىڭ ساختا پەيغەمبەرلەر ھەم ساختا تەلىم بەرگۈچىلەر تەرىپىدىن داۋام قىلىنغانلىقىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن، يۇقىرىدا ئۇلارنىڭ ئەھكام-تەلىملىرىدىن بىز پەقەت بىرنەچچە ھالقىلىق نۇقتىنى تاللاپ تەھلىل قىلدۇق. رەببىمىز بىزگە ئاگاھلاندۇرغاندەك («ماتتا» 7:15، 24:11) ئاخىرقى زاماندا «نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ»؛ «كۆزىتىش مۇنارى» دەل شۇلاردىن بىرىدۇر. رەببىمىز ئوقۇرمەننى بارلىق ئالدامچىلىقتىن، بارلىق يالغانچىلىقتىن قۇتقۇزۇپ، ئاجايىب مېھرى-شەپقىتى بىلەن ئۇنى قاراڭغۇلۇقنىڭ پادىشاھلىقىدىن ئۆزىنىڭ تىلىسمات يورۇقلۇقىغا قۇتقۇزغاي! ئىزدىنىشىڭىزنى، رەب ئەيسا مەسھنىڭ ئۇلۇغلىقىنى، ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ھەقىقەتەن بىلىپ يېتىشىڭىزنى توسالغۇغا قارىماي داۋاملاشتۇرغايىسىز؛ ئۇ پەرىشتە ئەمەس،

تولۇق خۇدا، خۇدانىڭ ئوغلى، ھەم تولۇق ئىنساندۇر؛ ۋە ئۇ تولۇق خۇدا ۋە تولۇق ئىنسان بولغاچقا، ئۇنىڭ كرىستقا مىخلىنىپ بولغان قۇربانلىقى مۇكەممەل بولۇپ، ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى گۇناھلىرىدىن يۇيالايدۇ ۋە بارلىق ئىنسانلارنى گۇناھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدىنمۇ قۇتقۇزالايدۇ.

پەقەت تولۇق خۇدا ۋە تولۇق ئىنسان بولغاچقا، ئۇ «باش كاھىن» سۈپىتىدە «ئۆزى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى ئۈزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر» ۋە شۇنداقلا «خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىردىنبىر كېلىشتۈرگۈچى» دۇر. نىجاتلىق بولسا پەقەت ئۇنى ئۇنىڭ روھى ئارقىلىق بىۋاسىتە تونۇشتىن ۋۇجۇدقا چىقىدۇ.

«مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقىي خۇدا - سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر» («يوھاننا» 3:17).

